

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy
TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

10 (236) XXX Warszawa 2006

ADRES REDAKCJI:
00-460 Warszawa
ul. Agrykoli 1

tel./fax 0-22 622-46-63, tel. 0-22 621-62-41 w. 281

e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

RADA REDAKCYJNA:

mgr Jerzy Jasiuk, prof. dr hab. Marek Kwiatkowski, red. Krzysztof Nowiński, dr hab. arch. Krystyna Pawłowska, prof. dr hab. Jacek Purchla, prof. dr hab. Andrzej Rottermund, prof. dr hab. Bogumiła Rouba, prof. dr hab. Anna Sieradzka, mgr Ewa Siurawska, mgr Andrzej Sołtan, dr Marian Sołtysiak (przewodniczący), dr hab. inż. Bogusław Szmygin, prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski, prof. dr hab. arch. Wiktor Zin

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski
redaktor naczelny

Lidia Bruszevska
zastępcza red. nacz.

Ewa A. Kamińska
sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski
Zbigniew Michalczyk

opracowanie graficzno-techniczne:

Elżbieta Wysocka-Zbiegień

WSPÓŁPRACUJĄ:

Ryszard Bobrow, Dorota Gabryś, Witold P. Glinkowski, Michał Gradowski, Stanisław Grzelachowski, Adam Konopacki, Marek Konopka, Robert M. Kunkel, Zdzisław Skrok, Małgorzata Smoła, Janusz Sujęcki, Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka, Wanda Załęska

Wydaje:

Oficyna Wydawnicza Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska

00-460 Warszawa, ul. Agrykoli 1,
tel. 0-22 629-62-26, 0-22 621-62-41 w. 252
oraz tel./fax 0-22 622-46-74

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz zmian i skrótów tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie wraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Argraf Sp. z o.o.

TOMASZ DUKIELSKI
Oprac. komputerowe: Katarzyna Płońska
Druk i oprawa: Argraf
03-301 Warszawa, ul. Jagiellońska 76
tel./fax (0 22) 811 51 11, 614 53 31

Nakład: 8000 egz.

Od redakcji

Zyjemy w czasach nieustannych przyspieszeń. Przy obecnym tempie zmian, w natłoku planowanych i realizowanych już inwestycji, trudno niekiedy zorientować się, co jest dobre, a co złe dla prawidłowego funkcjonowania zabytkowych miast, miasteczek, zabytkowych wsi, parków i pojedynczych obiektów, których ochrona polega m.in. na ich harmonijnym i głęboko przemyślanym powiązaniu z otoczeniem. I właśnie temu przede wszystkim należałoby się wnikliwie przypatrzeć w dobie rozwoju i wielkich przemian, gdyż zależności te mogą w szybkim tempie ulec radykalnej zmianie, tak, jak to dzieje się w Kazimierzu Dolnym – jednym z najpiękniejszych historycznych miast w Polsce, od 1994 r. chronionym rozporządzeniem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który uznał je za pomnik historii.

W celu przedyskutowania najważniejszych problemów związanych z planowanymi inwestycjami w tym mieście i jego rozwojem, a także aby wypracować jak najlepsze rozwiązania dla innych zabytkowych miast o podobnych problemach, z inicjatywy Od-

Kazimierz Dolny na fotografii Juliusza Kłosa z 1916 r.

(ze zbiorów Instytutu Sztuki PAN w Warszawie)

działu Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Kazimierzu Dolnym i we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Polskim Komitetem Narodowym ICOMOS, w dniach 1-2 grudnia 2006 r. w Kazimierzu nad Wisłą odbędzie się konferencja naukowa poświęcona wskazanym zagadnieniom. Jej roboczy tytuł i nakreślona tematyka to: „Monitoring miast historycznych o najwyższej wartości” oraz „Kazimierz – miasto zagrożone”. Temat pierwszy wynika z planów Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków, który właśnie w Kazimierzu rozpocznie monitoring miast i innych obiektów wpisanych na listę pomników historii. Temat drugi wywołany został wieloma niekorzystnymi działaniami inwestycyjnymi w Kazimierzu, które na skutek ogromnych potrzeb ruchu turystycznego dokonały się w ostatnich latach w mieście. Zbudowano w nim (lub są w trakcie budowy) obiekty o bardzo dużej kubaturze, nasiliło się dogęszczanie zabudowy miasta, niektóre zabytkowe obiekty (np. spichlerz przy ul. Puławskiej) ulegają drastycznej przebudowie, inne (Esterka) zagrożone są rozbiórką. Problemem są także: inwestycje na chronionych skarpach, niewspółgrająca z otoczeniem nowa architektura, obce tradycji materiały, obcy detal, zajmowanie zieleni na parkingi oraz nadmierny rozwój gastronomii i hotelarstwa. Według inicjatorów konferencji wszystkie te działania i zjawiska w sposób nieodwracalny niszczą tradycyjny charakter Kazimierza jako miasta o określonej skali i typie zabudowy, a nadmierna liczba turystów i samochodów niszczy niepowtarzalny klimat tego miasteczka.

Niestety, jak się wydaje, ani służby konserwatorskie, ani władze samorządowe nie kontrolują tego procesu. Władze samorządowe nie oceniają go aż tak negatywnie, a służby konserwatorskie nie radzą sobie z tym problemem. I właśnie na to konferencja ma zwrócić uwagę.

W konferencji, która odbędzie się w siedzibie SARP (Dom Pracy Twórczej w Kazimierzu Dolnym), uczestniczyć będą przedstawiciele służb konserwatorskich z miast historycznych w Polsce, samorządowcy z tych miast, konserwatorzy samorządowi i pracownicy naukowcy zajmujący się tą tematyką (zainteresowani mogą się jeszcze zgłaszać do naukowego koordynatora konferencji, wiceprezesa Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS dr. hab. inż. Bogusława Szmygina, pod adresem: szmygin@poczta.onet.pl).

Obejmując patronatem medialnym konferencję, obiecujemy, że do tematu będziemy wracać w następnych numerach.

Michał Przybyszewski